

povinnost, manželku živiti, na veřejnou dobročinnost anebo domovskou obec, odvolávaje se na smír, s manželkou při rozvodu ujednaný. Takové smlouvy nejsou nezměnitelné, vyžaduje-li toho změna poměrů. Názeru tomu nasvědčuje zejména § 19 zákona ze dne 22. května 1919, čís. 320 sb. z. a n., dle něhož z důležitých důvodů kterýkoliv z rozloučených manželů žádati může za nové uspořádání majetkových poměrů pořadem práva. Ujednání, že manželka se vzdává práva, aby jí manžel poskytoval výživné, jest též uspořádáním majetkových poměrů, o jehož změnu tedy za uvedených předpokladů podle § 19 cit. zák. může býti žádáno. Tím jest vyslovena všeobecná zásada, již lze užiti též v případech, ve kterých jde o uspořádání výživného mezi rozvedenými manžely. Žalobkyně tvrdí, že od té doby, kdy ujednán byl smír ze dne 6. června 1919, poměry její se změnily, poněvadž se jí narodilo 21. prosince 1919 dítě a poněvadž následkem porodu tohoto dítěte jest již po delší dobu ku práci a k jakémukoliv výdělku neschopnou a že bude na dále ve své výdělečné schopnosti značně obmezena. Nemůže-li vlastní prací vydělati tolik, co potřebuje alespoň k nutné výživě, bude žalovaný přes to, že žalobkyně se výživného vzdala, povinen, aby jí aspoň nutnou výživu poskytoval, pokud tento stav trvá. Poněvadž nižší soudy, vycházejíce z nesprávného právního názoru, nezjistily, jsou-li pravdivá udání žalobkyně o jejích výdělkových poměrech, a také nezjistily majetkových poměrů žalovaného, jest dovolací důvod čís. 2 § 503 c. ř. s. opodstatněn.

Čís. 946.

Majitel zvířete jest povinen, by zvíře tak opatřil a tak na ně dohlížel, jak rozumně lze na něm žádati hledíc k přirozené povaze zvířete a k okolnostem, za kterých jest zvíře používáno.

(Rozh. ze dne 1. března 1921, Rv I 832/20.)

Pes žalovaného vyběhl prudce bez náhubku z domovních dveří na chodník, srazil se při tom s mimojdoucím žalobcem, který mu mimovolně šlápl na tlapu, chňapl žalobci po noze a roztrhl mu kalhoty. Žalobce o náhradu škody procesní soud první stolice vyhověl, shledav zavinění žalovaného ve smyslu § 1320 obč. zák. a vyloučiv spoluzavinění žalobce. Dovolací soud žalobu zamítl. Důvody: Prvý soudce zastává v napadeném rozsudku hledisko, že žalovaný zanedbal patřičně opatření svého psa, pročez, hledíc k předpisu § 1320 obč. zák., jest prý práv ze škody, tím způsobené. Dle motivů vylučuje obč. zák. v § 1320 obč. zák. ohledně škody způsobené zvířaty, nehledíc ku zvláštnímu ustanovení § 1321, ručení za výsledek (Erfolgshaftung): aby právo k náhradě škody bylo odůvodněno, nutno ji odvoditi z viny toho, kdo jest schopen k náhradě. Po rozumu § 1320 obč. zák. má zavinění dokázati žalobce. Názor dovolací odpovědi, že žalovaný jako vlastník psa, kterého volně nechal pobíhati, o něhož tudíž se vůbec nestaral, aby pes byl náležitě opatrován a dozoru podřízen, a že tím škodu zavinil, jinak řečeno, že jest povinen psa tak opatřiti, aby vůbec nikoho nemohl poškoditi, jest neudržitelným, neboť by to vedlo k tomu, že by vlastník domácího zvířete ručil objektivně a za každých okolností za veškerou škodu, kterou zvíře

přivodí. Zákon však v § 1320 obč. zák. jest na opačném stanovisku, ježto za zanedbání opatrování činí zodpovědným jen tehdy, když toto opomenutí jest zaviněné, t. j. když za daných poměrů přikázáno bylo, zvíře opatřiti. Dle § 1320 obč. zák. není třeba, aby vlastník zvířete byl si vědom nebezpečných jeho vlastností. Stačí, když mohl předpokládati, že zvíře, hledíc k času, místu a okolnostem, jest s to, aby škodu způsobilo. V případě, o němž jde, mohl však žalovaný jakékoli ohrožení považovati za vyloučeno, ježto jde o zvíře dobré, kteréž v závodě žalovaného se zdržuje, aniž by nějakou škodu způsobilo. Ježto není prokázáno, že by pes byl zlý nebo že by na lidi dorážel, anebo vůbec měl vlastnosti, z nichž by vlastník při obyčejné pozornosti odvoditi mohl, že pes, pohybuje-li se volně, někomu by mohl způsobiti škodu, nelze v případě, o němž jde, mluvit o povinnosti, prikazující psa opatřiti, nemůže proto býti řeči o nějakém zanedbání vlastníkovy povinnosti, psa opatřiti, ježto pes nenapadl žalobce ze svého přirozeného pudu, nýbrž na žalobce narazil, při čemž tento, byť i nevolky na tlapu mu šlápl, a tím, ovšem bezděky, psa podráždil.

Nejvyšší soud obnovil rozsudek prvního soudu.

D ů v o d y.

Za poškození zvířetem je podle § 1320 obč. zák. zodpověden chovatel zvířete, nedokáže-li, že se postaral o potřebné opatření nebo potřebný dohled. Postarati se o takové opatrování nebo dohlížení je povinností chovatele zvířete, i když zvíře nemá zlých vlastností ve smyslu § 391 tr. zák., a i když není zvláštních předpisů, jež hledí zabrániti poškození náhodnému; v případě skutečného poškození chovateli zvířete náleží také dokázati, že této své povinnosti nezanedbal. Nepostačuje tedy důkaz, že pes posud nikoho nepoškodil a že nemá zlých vlastností, nebo že chovatel psa o nich nevěděl. Podle obyčejného běhu života není ovšem možno učiniti vždy takové opatření, by bylo jakékoli poškození zvířetem za všech nahodilých okolností vyloučeno, ale také nelze ponechati subjektivním názorům nebo návykům a větší neb menší pozornosti nebo bezstarostnosti chovatele zvířete, zda-li a jaké opatrování a dohlížení uznává potřebným, nýbrž dlužno potřebnost a míru opatření a dohledu posuzovati s hlediska objektivního a za potřebné pokládati takové opatření a dohlížení, jaké rozumně může býti požadováno, hledíc k přirozené povaze zvířete a k okolnostem, za kterých je zvíře používáno. Je zjištěno, že žalobce byl psem žalovaného na ulici poškozen, což se stalo tak, že pes prudce vyběhl bez náhubku z domovních dveří na chodník a při tom se srazil s mimojdoucím žalobcem, který mu mimoděk šlápl na tlapu, načež mu pes chňapl po noze a roztrhl kalhoty. Z tohoto sběhu věci se podává, že poškození kousnutím by nebylo nastalo, kdyby byl pes měl náhubek, a že žalobce šlápl psovi na tlapu mimoděk, protože pes prudce na chodník vyběhl a se žalobcem se srazil. Tímto příčinným vztahem jest vyvrácena obrana žalovaného, že žalobce poškození své sám zavinil nebo spoluzaavinil. Žalovaný dále namítal, že nějakého opatření nebo dohledu nebylo potřebí, protože jeho pes nemá zlých vlastností. Avšak pes žalovaným chovaný, i když je povahou dobrý a jiných psů ani lidí nenapadá, přec jen jest zvířetem a způsobilý někoho pokousati, poraziti nebo jinak poškoditi. Na ulici, kde chodí lidé a jezdí povozy, vždy mohou nastati při-

hody a utvářiti se poměry, za kterých jest aspoň dohledu na psa potřebí, ježto pes při svém počínání řídí se svými pudry a zvyky a nijak nedbá zájmů nebo bezpečnosti lidí. Lidé však nedovedou se nenadálému pohybu nebo počinu psa vyhnouti, ani nepředvídanému jeho útoku brániti, a nemůže býti od nich požadováno, by jdouce po chodníku, jenž je pro ně určen, stále neb u každých domovních dveří toho dbali, aby jim nějaký pes nevběhl do cesty nebo pod nohy, a aby takovouto mírou opatrnosti se vyvarovali nebezpečí, že se s nějakým psem srazí a o něj klopytnou a upadnou, nebo jemu šlápnou na tlapu a tak jej proti sobě podráždí a k útoku povzbudí. Bezpečnost chodců toho vyžaduje, a je tudíž potřebou, aby pes nezůstal na frekventované ulici aspoň bez dohledu. Žalovaný však svému psu náhubkem neopatřenému ponechal úplnou volnost a jej docela pustil z dohledu, zanedbal tedy potřebné opatření a dohlížení a jest odpovědným za poškození psem způsobené. Ostatně se ani nepokoušel ukázati, že se o opatření a dohled staral, anebo že mu v tom bylo bez jeho viny zabráněno.

Čís. 947.

Obstaral-li si odesílatel sám naložení zboží, nelze zavinění dráhy o sobě shledati v tom, že dodala vůz k dopravě zboží nevhodný.

(Rozh. ze dne 1. března 1921, Rv I 10/21.)

Odesílatelka sama vybrala si vůz a sama do něho cement naložila, aniž by byla dráze oznámila, za jakým účelem vůz objednala. Vůz měl ve střeše štěrbinu, jíž do něho vnikala dešťová voda a poškodila cement. Žalobu o náhradu škody oba nižší soudy zamítly. Důvody rozsudku odvolacího soudu: Svůj nárok opírá žalobkyně o povinnost dráhy, dodatí vůz bezvadný. Povinnost ta je však podle ustanovení § 63/5 žel. dopr. ř. podmíněna pevností strany, vůz objedávající, udati dráze zboží, které bude nakládati. Zjištěno jest, že si odesílatelka sama vůz vybrala a sama do něho cement naložila. Neručí tedy dráha za škodu vadou vozu způsobenou ani podle § 63/5 žel. dopr. ř. ani podle § 86/1 čís. 3 žel. dopr. ř., neboť tím, že sama naložila, převzala také sama nebezpečí s nakládáním spojené, a v pojmu »vadného naložení« §u 86/1 čís. 3 žel. dopr. ř. je zahrnuto i naložení do vadného vozu. Povinností odesílatelky bylo prohlédnouti vůz nejen zevně, nýbrž i uvnitř, vždyť je zjištěno, že bylo ve voze viděti světlo spárou vnikající, když se kdo proti střeše podíval. Odesílatelka této povinné péče nakládajícího nedbala, spokojivši se, jak sama tvrdí, s předpokladem, že dráha musí dodatí vůz bezvadný, a cement naložila. Neměla tudíž dráha příčiny vyměnití vůz, který se jinak hodil k bezpečné dopravě předmětu, který vlhkem netrpí, nelze ji proto ani z toho důvodu vinit.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Nelze spatřovati již v tom, že dráha nedodala vůz způsobilý k dopravě cementu, ihned zavinění dráhy. Tím, že odesílatel převzal naložení zboží